

Welke kant wilt u op?

Nota van bevindingen Provinciale herindeling

Emmeloord, maart 2013

Stuurgroep Standpuntbepaling provinciale herindeling

INHOUDSOPGAVE

Inhoud	Blz.
1 Inleiding.....	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Proces.....	3
1.3 Leeswijzer	4
2 Het kabinetsplan	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Landsdelen	5
2.3 Fusie Flevoland, Utrecht, Noord-Holland	5
2.4 Motivatie	6
2.5 Positie Noordoostpolder	6
3 Onderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Resultaten	7
3.3 Conclusies	8
4 Peiling	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Resultaten	9
4.3 Conclusies	12
5 Consultatie	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Impressie dorpenronde	13
5.3 Conclusies	14
6 Conclusies en aanbevelingen	15
6.1 Conclusies	15
6.2 Aanbevelingen	15
Bijlagen	
1 Wettelijk kader	
2 Brief Minister d.d. 14 december 2012	
3 Brief colleges Urk en Noordoostpolder d.d. 20 december 2012	
4 Onderzoeksrapport Atlas voor gemeenten	
5 Resultaten internetpeiling	
6 Impressie dorpenronde	

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

In het Regeerakkoord 2012-2016 is onder het onderdeel 5-landsdelenperspectief een zinsnede opgenomen over de vorming van een nieuwe Randstadprovincie, bestaande uit de huidige provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Voor Noordoostpolder (waaronder Urk) wordt open gelaten of het bij die Randstadprovincie moet worden ingedeeld. Dit geeft ruimte om zelf positie te kiezen.

In het regeerakkoord wordt een kans geboden om invloed uit te oefenen op de toekomstige besluitvorming over provinciale herindeling. Het is belangrijk deze invloed maximaal te benutten. In de raadsvergadering van 13 december is daarom besloten een traject te starten om te komen tot standpuntbepaling door de gemeenteraad over bestuurlijke herindeling op provinciaal niveau. Het doel van dit traject is te komen tot een breed gedragen, gemeentelijk standpunt over bestuurlijke herindeling op provinciaal niveau en op basis van dat standpunt te bepalen op welke wijze we invloed op de toekomstige besluitvorming willen uitoefenen. Een bijkomend streven is de gemeente Urk bij dit traject te betrekken, om zo gezamenlijk richting andere overheden te kunnen optreden.

De projectopdracht is als volgt geformuleerd:

“organiseer een zorgvuldig proces om te komen tot een gemeentelijk standpunt over de provinciale herindeling. Verzamel en kanaliseer hiertoe informatie die ter zake doende is en geef dan een advies aan de raad, waarbij transparantie in het proces essentieel is”

In deze Nota van Bevindingen doen wij verslag van de uitkomsten van dit traject.

1.2 Proces

Na het raadsbesluit van 13 december is een stuurgroep geformeerd, bestaande uit een raadsvertegenwoordiging van twee leden van de coalitiefracties en twee leden van de oppositiefracties, de burgemeester en een ambtelijk opdrachtgever (directeur Projecten) en opdrachtnemer (manager Ruimte, dit is de projectleider). Daarnaast heeft de griffier als adviseur deelgenomen aan de stuurgroep.

Mede gelet op het tijdsschema van de Minister, is in de stuurgroep besloten een kort en intensief proces in te richten, gericht op enerzijds informatievoorziening naar de bevolking en anderzijds consultatie van de bevolking. De volgende stappen zijn daarbij doorlopen:

Onderzoek

Gelet op het korte tijdspad van de Minister, is gekozen een globaal onderzoek te doen naar de oriëntatie van de bevolking van de Noordoostpolder: het moest de functionele verbanden tussen de inwoners en bedrijven in de Noordoostpolder en de regio's in de buurt in beeld brengen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn weergegeven in hoofdstuk 3.

Communicatie

De stuurgroep hechtte er belang aan dat de bevolking zoveel als mogelijk kennis kon nemen van de plannen van de Minister en de ruimte kreeg om haar mening te laten horen. Er is daarom gekozen voor een intensief communicatietraject, bestaande uit contactmomenten met de pers, de verspreiding van een flyer, waarin de bevolking werd uitgenodigd haar mening te geven, en de ontwikkeling van een internetsite.

Internetpeiling

In de periode van 7 t/m 17 februari werd de bevolking in de gelegenheid gesteld haar mening te geven over het kabinetsplan en de vraag naar welk landsdeel haar voorkeur uitging. De peiling bestond uit een gevalideerde steekproef enerzijds en een "vrije" peiling anderzijds. Daardoor is een representatief beeld ontstaan van de mening van de bevolking over het kabinetsplan. De uitkomsten van deze peiling zijn weergegeven in hoofdstuk 4.

Consultatieronde

In week 7 is in elk dorp in de Noordoostpolder een discussieavond georganiseerd. Doel van de avonden was inwoners in de gelegenheid te stellen hun mening te geven over de kabinetsplannen en de positie van de Noordoostpolder daarin. De avonden werden goed bezocht en gaven een nadere "inkleuring" van de internetpeiling. Ook leverde het een groot aantal argumenten (voors en tegens) op, die de raad kan meewegen in haar standpuntbepaling. De belangrijkste bevindingen van de consultatieronde zijn opgenomen in hoofdstuk 5.

Nota van bevindingen

In deze nota van bevindingen is verslag gedaan van de bevindingen die uit het hiervoor beschreven proces naar voren zijn gekomen. De bevindingen zijn besproken in de stuurgroep en er is op basis daarvan een aantal conclusies en aanbevelingen gedaan. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 6.

1.3 Leeswijzer

De nota is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 staan we allereerst stil bij het kabinetsplan om de provincies te laten opgaan in landsdelen en specifiek de fusie tussen de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht;
- In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van een onderzoek naar de oriëntatie van de bevolking van de Noordoostpolder gepresenteerd;
- In hoofdstuk 4 zijn de uitkomsten van een peiling onder de bevolking van de Noordoostpolder weergegeven;
- In hoofdstuk 5 hebben we de belangrijkste bevindingen van een consultatieronde langs de dorpen in de Noordoostpolder beschreven;
- In hoofdstuk 6 zijn tenslotte de belangrijkste conclusies uit dit traject beschreven en hebben we aanbevelingen opgenomen voor het vervolg.

2 HET KABINETSPLAN

2.1 Algemeen

De fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland past in het streven van het kabinet om provincies samenvoegen om de verhouding ten opzichte van gemeenten in evenwicht te houden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op dit lange termijn perspectief en het concrete voornemen uit het regeerakkoord om de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland in deze regeerperiode samen te voegen.

2.2 Landsdelen

Veel gemeenten zijn de afgelopen jaren gefuseerd. Provincies blijven hierbij achter. De rijksoverheid wil daarom provincies samenvoegen om de verhouding ten opzichte van gemeenten in evenwicht te houden. Voor de lange termijn heeft het kabinet als perspectief de vorming van vijf landsdelen met een gesloten huishouding en een forse opschaling van gemeenten (100.000+ gemeenten). De waterschappen zullen opgaan in deze landsdelen.

2.3 Fusie Flevoland, Utrecht, Noord-Holland

In het regeerakkoord van 29 oktober 2012 heeft het kabinet Rutte II het voornemen uitgesproken om de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland in deze regeerperiode samen te voegen. Over de positie van de Noordoostpolder valt volgens het akkoord later een beslissing. Het kabinet start met de overige provincies initiatieven om ook tot schaalvergroting te komen.

Een herindeling c.q. opheffing van provincies kan bij wet worden geregeld. Daar is geen wijziging van de Grondwet voor nodig. De Wet Arhi beschrijft twee procedures voor een provinciale herindeling. Eén op basis van vrijwilligheid en één procedure die wordt voorbereid door de minister van BZK. In bijlage 1 is dit wettelijk kader weergegeven.

In zijn brief van 14 december heeft de Minister van Binnenlandse Zaken de voorbereidingsprocedure zoals hiervoor beschreven formeel gestart (zie bijlage 2). Het proces is erop gericht de fusie bij de Provinciale Staten verkiezingen van 18 maart 2015 een feit te laten zijn. Daarvoor geldt het volgende schema:

- Open overleg t/m 1 april
- Herindelingsbesluit 1 april
- Zienswijzeperiode
- Wetsvoorstel eind 2013
- Advies Raad van State
- Behandeling Eerste Kamer december 2014
- Provinciale Statenverkiezingen 18 maart 2015
- Datum van herindeling 26 maart 2015

2.4 Motivatie

In zijn brief geeft de Minister ook een nadere motivatie van zijn voornemen tot schaalvergroting en meer specifiek de fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland (zie bijlage 1). De belangrijkste argumenten van de Minister zijn:

- Veel gemeenten zijn de afgelopen jaren gefuseerd. Provincies blijven hierbij achter. De rijksoverheid wil daarom provincies samenvoegen om de verhouding ten opzichte van gemeenten in evenwicht te houden.
- Ontwikkelingen op het gebied van verkeer, ruimte en economie worden ingewikkelder en overstijgen steeds meer de provinciegrenzen. De huidige provinciegrenzen beginnen daardoor te knellen. Het gevolg is dat provincies steeds meer moeten afstemmen en coördineren. Dit vertraagt de besluitvaardigheid. Met één landsdeel in plaats van drie provincies kunnen deze uitdagingen efficiënter en slagvaardiger opgepakt worden.
- Een grotere provincie is een sterkere partner voor het bedrijfsleven. Een goed investerings- en vestigingsklimaat is van groot belang voor bedrijven. Bovendien worden investeringen van bedrijven steeds belangrijker bij het laten slagen van provinciale projecten.
- De samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht leidt tot kansen. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking tussen bedrijfsleven en universiteiten, de ontwikkeling van Schiphol in relatie tot vliegveld Lelystad en de verbetering van de bereikbaarheid.
- Daarnaast verwachten de Minister dat de nieuwe provincie slagvaardiger kan werken door bundeling van taken op het terrein van openbaar vervoer, infrastructuur, vergunningverlening en handhaving, subsidieverlening en bedrijfsvoering. Samenvoeging van provincies levert volgens de Minister zodoende een kostenbesparing op. Met de vorming van vijf landsdelen bezuinigt de overheid op de lange termijn 75 miljoen euro. In deze kabinetsperiode bedraagt de kostenbesparing van de eerste fusie van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht 15 miljoen euro in 2017.

2.5 Positie Noordoostpolder

In het regeerakkoord is te lezen dat over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt. Dit suggereert een bijzonder positie voor de gemeenten Noordoostpolder en Urk als het gaat om de vraag bij welk landsdeel deze beide gemeenten gevoegd moeten worden.

In zijn brief van 14 december 2012 geeft de Minister zijn uitleg van deze zinsnede in het regeerakkoord. Hij geeft aan dat hij in eerste instantie de complete provincie, inclusief Noordoostpolder, mee wil nemen in deze procedure en verwijst vervolgens naar de zienswijzetermijn waarin de gemeenten dan hun positie kenbaar zouden kunnen maken.

Door de colleges van Urk en Noordoostpolder is hierop een reactie gestuurd, waarin nogmaals wordt benadrukt dat (het gebied) de Noordoostpolder een bijzondere positie heeft en het daarom verdient om al in de fase van open overleg te worden betrokken (zie bijlage 3).

Overigens heeft ook in het presidium en de raad van de gemeente Urk een discussie plaatsgevonden over het provinciale fusieproces. De discussie heeft al geleid tot een formeel standpunt van de gemeente Urk. De gemeente Urk heeft een voorkeur voor behoud van de provincie Flevoland. Mocht het toch tot een fusie komen, dan kiest Urk voor aansluiting bij het nieuw ontstane landsdeel West (Noord-Holland, Utrecht en Flevoland).

3 ONDERZOEK

3.1 Algemeen

In de stuurgroep werd als snel geconcludeerd dat het besluit van de Minister een erg magere onderbouwing bevatte en dat het ontbrak aan feitelijke informatie ter onderbouwing van het fusiebesluit in het algemeen en specifiek de positie van de Noordoostpolder hierin.

Om toch over enige informatie te beschikken, is (mede gelet op het korte tijdsplan) gekozen voor een onderzoek naar de functionele relaties tussen de bevolking en bedrijven in de Noordoostpolder. Op die manier ontstaat een beeld van de "regio" waarin de gemeente Noordoostpolder zich bevindt en de oriëntatie van de bevolking op haar omgeving. Het onderzoek is uitgevoerd door het bureau Atlas voor gemeenten. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste resultaten en conclusies van dit onderzoek weergegeven. Het onderzoeksrapport is opgenomen in bijlage 4.

Om tot een optimaal antwoord op die vraag te kunnen komen is het raadzaam om dat antwoord te baseren op de werkelijke oriëntatie van de bevolking en bedrijven in de Noordoostpolder. Op die manier ontstaat een maatschappelijke, vanuit welvaartsoogpunt optimale keuze voor een bepaald landsdeel. Dit onderzoek brengt die functionele relaties tussen de Noordoostpolder en de regio's (provincies) in zijn omgeving in kaart.

3.2 Resultaten

Waar zijn de bewoners en bedrijven van de Noordoostpolder in potentie met name op georiënteerd? Voor verschillende thema's is onderzocht op welke gemeenten de inwoners van de Noordoostpolder zich voor werk, voorzieningen en natuurrecreatie met name richten. Bij het in kaart brengen van die functionele verbanden en de afhankelijkheid tussen verschillende gebieden spelen niet alleen ligging en nabijheid een rol, maar ook de aanwezigheid van infrastructuur (auto en OV) en congestie.

Voor zoveel mogelijk lokale thema's, en de bijbehorende indicatoren, is een zoekmodel gemaakt, waarmee het gedrag van mensen op de arbeidsmarkt, de woningmarkt en de markt voor voorzieningen en recreatie kan worden nagebootst. Met dat zoekmodel is vervolgens bepaald welk deel van de inwoners van een bepaald gebied in welke mate afhankelijk is van de voorzieningen, het werk en de natuur in een bepaalde gemeente.

Het zoekmodel houdt behalve met het aanbod van werk en voorzieningen, rekening met de behoefte aan variëteit, diversiteit en kwaliteit bij de potentiële werknemer en consument, én de bereidheid om daarvoor te reizen. De behoefte aan variëteit betekent dat een inwoner van een bepaald gebied een keuze wil kunnen maken uit een voldoende gevarieerd aanbod aan werk of voorzieningen. De bereidheid om te reizen zorgt ervoor dat het belang van voorzieningen voor een inwoner van een bepaald gebied afneemt naarmate die voorzieningen verder weg liggen.

Op basis van deze functionele relaties is vervolgens bepaald met welk landsdeel de inwoners van de Noordoostpolder in potentie het meest verbonden zijn. Van die landsdelen inclusief de Noordoostpolder worden bovendien met kengetallen de belangrijkste kenmerken in kaart gebracht. Daarmee ontstaat een eerste indruk van de sterkten en zwakten van de nieuwe landsdelen waarbij de Noordoostpolder zich in potentie zou kunnen gaan aansluiten.

3.3 Conclusies

Uit de analyse blijkt allereerst dat de inwoners van de Noordoostpolder vooral op de Noordoostpolder zelf zijn gericht. Dat geldt in extreme mate voor de arbeidsmarkt. Andere landsdelen dragen slechts marginaal bij aan het arbeidsaanbod voor de inwoners van de Noordoostpolder (zie tabel 3.1). Dat is een vrij uitzonderlijke situatie; voor de meeste andere gemeenten in Nederland reikt de regionale arbeidsmarkt verder. Dat heeft zoals eerder aangegeven te maken met het agrarische karakter van de werkgelegenheid in de Noordoostpolder, die meer dan andere sectoren locatiegebonden is.

Voor de inwoners van de gemeente Noordoostpolder zijn de provincies Overijssel en Gelderland belangrijker dan de noordelijke provincies en Flevoland/Utrecht/Noord-Holland. Ook als de inwoners van de hele Noordoostpolder samen worden genomen 'wint' Overijssel/Gelderland het van de andere potentiële landsdelen.

De verschillen zijn echter relatief klein, en deels afhankelijk van de gekozen wegingsfactoren. Het is dan ook de vraag welke bestuurlijke conclusie hieruit te trekken valt. Daarbij zouden bovendien nog andere argumenten een rol kunnen spelen; niet alleen de potentiële oriëntatie van de bevolking, maar ook de positie van de Noordoostpolder in het nieuwe landsdeel, en het totale beeld van dat nieuwe landsdeel.

4 PEILING

4.1 Algemeen

In de periode van 7 t/m 17 februari hebben inwoners van de Noordoostpolder de mogelijkheid gehad hun mening via een peiling op het internet kenbaar te maken. In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze peiling weergegeven en zijn de belangrijkste conclusies opgenomen. Een uitgebreide analyse van de uitkomsten is te vinden in bijlage 5.

4.2 Resultaten

Gemeente Noordoostpolder heeft haar inwoners gevraagd mee te denken over het kabinetsvoorstel om provincies samen te voegen. Eén van de manieren waarop dit is gebeurd, is via een online-enquete. 2556 willekeurig gekozen inwoners zijn hiervoor benaderd. Dit heeft 755 bruikbare reacties opgeleverd, een respons van 28%. Daarnaast heeft de gemeente een vrij toegankelijke vragenlijst op haar website gezet. Dit leverde nog eens 364 bruikbare reacties op. De respondenten zijn een goede afspiegeling van alle inwoners van de gemeente. In de uitgebreide rapportage in bijlage 5 wordt dieper ingegaan op de achtergrondkenmerken.

Aan de inwoners zijn vragen voorgelegd over het samenvoegen van provincies, hun verbondenheid met Flevoland en de mogelijkheid dat Noordoostpolder onder landsdelen west, oost of noord gaat vallen.¹ Hierbij is gevraagd op welke gronden zijn hun mening baseren. Tot slot hebben zij de gelegenheid gekregen nog een opmerking te maken of vraag te stellen. De antwoorden op deze vragen worden hieronder gepresenteerd. Een uitgebreide analyse van de uitkomsten is opgenomen in bijlage 5.

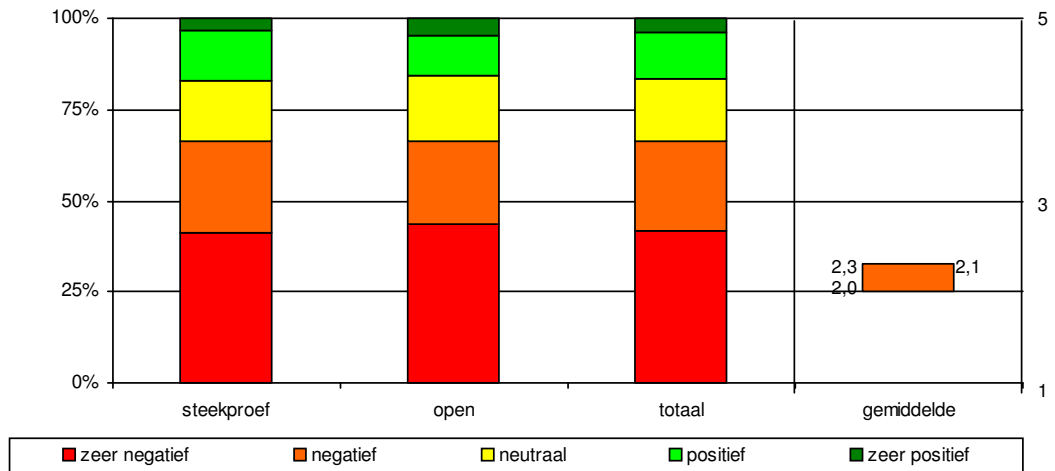
Kabinetsplan tot samenvoegen provincies

Allereerst hebben de inwoners aangegeven hoe zij aankijken tegen de kabinetsplannen om provincies samen te voegen. Tweederde van de inwoners vindt dit (zeer) negatief (figuur 1). De gemiddelde waardering van de inwoners is ongeveer 2,1 op een schaal van 1 tot 5, oftewel negatief.²

¹ Zie bijlage 2 voor de vragenlijst.

² Antwoorden konden gegeven worden op een vijfpuntsschaal waarbij een 1 zeer negatief is en een 5 zeer positief. Het gemiddelde antwoord op de eerste vraag is 2,1 voor de respondenten uit de steekproef. Op basis hiervan is een betrouwbaarheidsinterval berekend, 99,9% zekerheid. Dit interval is een waardering tussen 2,0 en 2,3. Ditzelfde is ook gedaan voor de overige vragen uit de enquete.

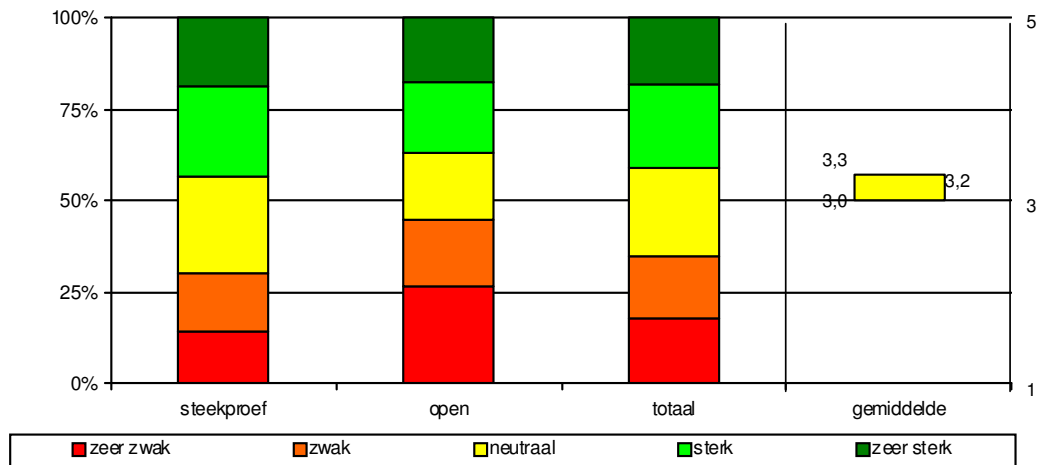
Figuur 1. Samenvoegen provincies

Verbondenheid met Flevoland

Figuur 2 laat zien dat de inwoners van Noordoostpolder zich zwak noch sterk verbonden voelen met provincie Flevoland (3,0 tot 3,3). Ongeveer 43% voelt zich (zeer) sterk verbonden met de provincie, terwijl 30% zich (zeer) zwak verbonden voelt.

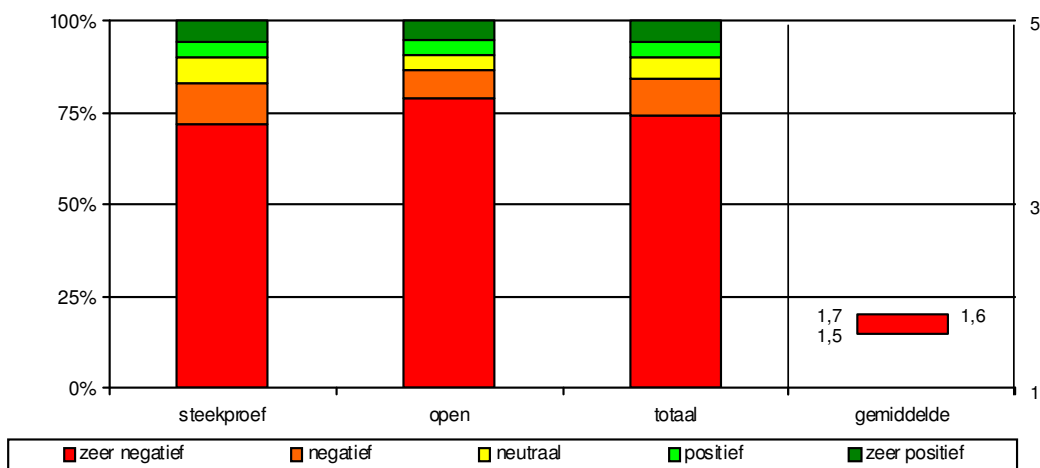
Figuur 2. Verbondenheid met Flevoland

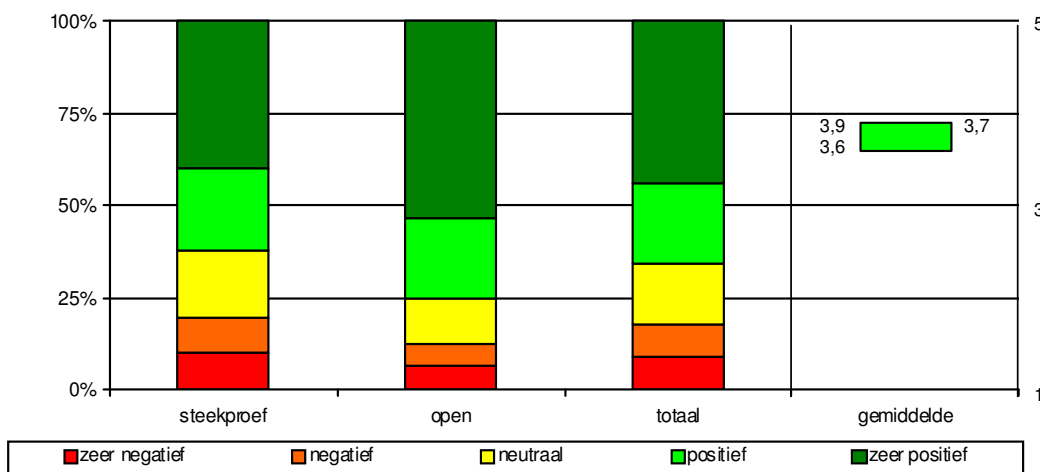
Landsdelen

Aan de inwoners is gevraagd hoe zij er tegen aankijken om onderdeel te zijn van landsdeel west, landsdeel oost en landsdeel noord. Deze 3 landsdelen zijn aan hen voorgelegd, omdat dit, geografisch gezien, drie reële opties zijn. Aansluitend is gevraagd welke van de 3 landsdelen hun voorkeur heeft.

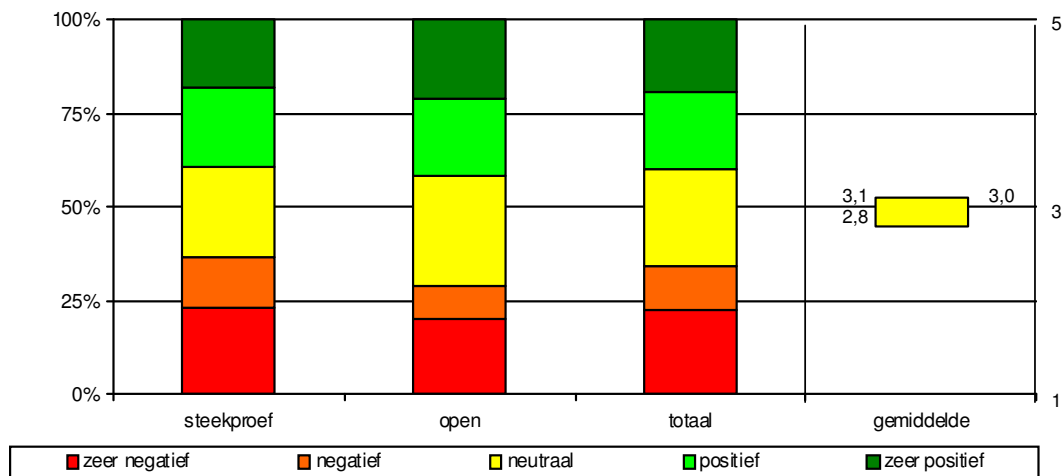
Onder landsdeel west

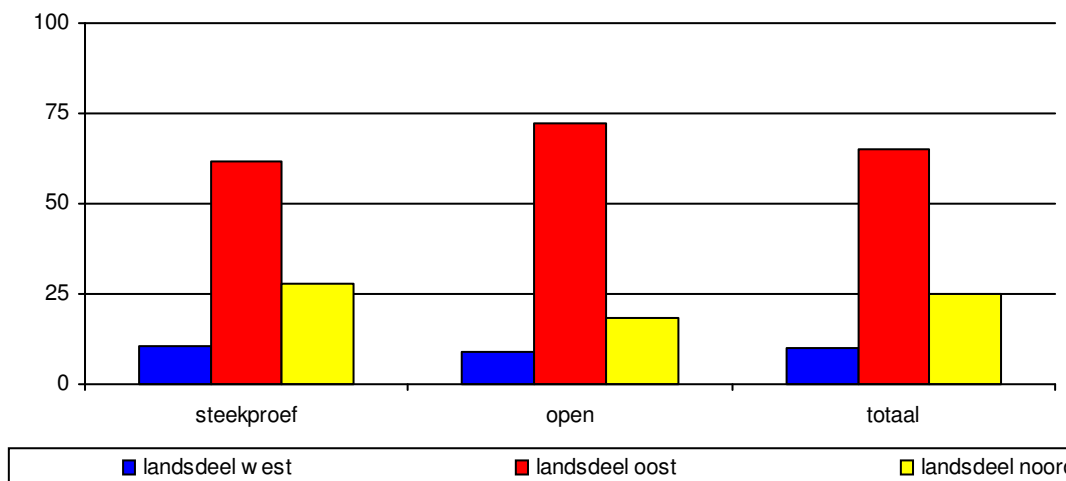
Onder landsdeel oost

Onder landsdeel noord

Voorkeur landsdeel

4.3 Conclusies

De belangrijkste conclusies uit de internetpeiling zijn:

- Er blijkt weinig draagvlak te zijn voor het kabinetsplan tot samenvoeging van provincies: tweederde van de bevolking beoordeelt dit negatief tot zeer negatief
- Er wordt gemiddeld genomen neutraal tegen de verbondenheid met de provincie Flevoland aangekeken
- De bevolking is overwegend negatief over de optie om bij landsdeel West te worden gevoegd (75%)
- De voorkeur voor een landsdeel gaat uit naar landsdeel Oost.

5 CONSULTATIE

5.1 Algemeen

In de week van 11 tot en met 15 februari 2013 heeft een uitgebreide consultatieronde langs alle dorpen in de Noordoostpolder plaatsgevonden. De avonden waren bedoeld om met elkaar van gedachten te wisselen over de fusie tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland en de positie van de Noordoostpolder in het bijzonder. In dit hoofdstuk is een impressie van deze dorpenronde gegeven en zijn conclusies getrokken op basis van de opbrengst van deze avonden.

5.2 Impressie dorpenronde

Een uitgebreide impressie van de dorpenronde is opgenomen in bijlage 6. Onderstaand een (geaggreerd) overzicht van de belangrijkste voors en tegens die bij de verschillende opties zijn genoemd.

Flevoland laten voortbestaan

Voor	Tegen
<ul style="list-style-type: none"> De provincie is een overzichtelijk geheel en door de beperkte omvang hebben we invloed op de besluitvorming De provincie Flevoland heeft ons veel opgeleverd in de afgelopen 25 jaar 	<ul style="list-style-type: none"> Het opheffen van de provincie houden we niet tegen De aandacht van de provincie gaat teveel uit naar Almere en Lelystad De ontwikkeling naar grotere gemeenten rechtvaardigt ook een opschaling van provincies De provincie Flevoland is geen eenheid Het is verstandiger eerst te bepalen met welke <i>gemeente</i> we willen samenwerken/opschalen voor we de provinciegrenzen veranderen.

Landsdeel West

Voor	Tegen
<ul style="list-style-type: none"> Samenvoegen met landsdeel West levert ruimtelijk-economische voordelen op. Er is op agrarisch gebied reeds een goede samenwerking met de regio Noord-Holland 	<ul style="list-style-type: none"> In het nieuwe landsdeel West zal weinig aandacht hebben voor de Noordoostpolder We tellen op een bevolking van meer dan 4,5 miljoen niet meer mee. Er is een groot cultuurverschil tussen het Westen en de Noordoostpolder

Landsdeel Oost

Voor	Tegen
<ul style="list-style-type: none"> De ontwikkeling van Zwolle en Kampen biedt ruimtelijk-economische kansen voor de Noordoostpolder We hebben een grotere binding met dit Landsdeel dan met andere. Er is een historische band met Overijssel 	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiting bij Overijssel heeft ons in het verleden ook niet veel gebracht Ook in een landsdeel Oost ligt Noordoostpolder aan de "periferie"

Nota van bevindingen Provinciale herindeling

<ul style="list-style-type: none"> In dit landsdeel is meer aandacht voor de specifieke plattelandsproblematiek waar ook de Noordoostpolder mee te maken heeft De cultuur van de Noordoostpolder sluit aan op die van Overijssel 	
--	--

Landsdeel Noord

Voor	Tegen
<ul style="list-style-type: none"> De mentaliteit van Friesland sluit aan op die van Noordoostpolder Er zijn kansen voor samenwerking, met name op agrarisch gebied Het Noorden is bekend met de specifieke plattelandsproblematiek van Noordoostpolder 	<ul style="list-style-type: none"> Het Noorden is een krimpregio. Er is een taal- en cultuurbarrière met Friesland.

5.3 Conclusies

De belangrijkste conclusies uit de consultatieronde zijn:

- Het ontbreekt velen aan inzicht in wat de kabinetsplannen betekenen en aan informatie over de effecten ervan;
- Een keuze voor een landsdeel wordt daarom nu vooral gemaakt op basis van aannames en niet-rationele keuzes;
- De avonden hebben een groot aantal argumenten voor en tegen de verschillende opties opgeleverd.
- Als er toch gekozen moet worden, is het overall beeld dat de voorkeur naar landsdeel Overijssel uitgaat, hoewel er wel verschillen per dorp zijn.

6

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusies

- Bij de motivatie van de fusie tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland ontbreekt het aan feitelijke informatie over de effecten van zo'n fusie. Specifiek voor de Noordoostpolder ontbreekt het aan inzicht in de voor- en nadelen van een fusie met een van de drie mogelijke landsdelen.
- Uit de consultatie van de bevolking blijkt dat de plannen niet begrepen worden en dat het aan inzicht ontbreekt in wat de voor- en nadelen zijn van het ontstaan van landsdelen in het algemeen en specifiek voor aansluiting van de Noordoostpolder bij een van de mogelijke landsdelen in het bijzonder.
- Er blijkt weinig draagvlak te bestaan voor het kabinetsplan om provincies samen te voegen tot landsdelen. Ook voor deelname aan een landsdeel met de provincies Noord-Holland en Utrecht bestaat nauwelijks draagvlak.
- Als men gevraagd wordt een voorkeur voor een van de landsdelen uit te spreken, is een ruime meerderheid (65%) voorstander van samenvoeging bij Overijssel en Gelderland. De samenvoeging met Noord-Holland, Utrecht en Flevoland wordt het minst als voorkeur genoemd (10%)

6.2 Aanbevelingen

Op grond van de hiervoor beschreven conclusies doet de stuurgroep Standpuntbepaling Provinciale herindeling de volgende aanbevelingen:

- Zorg er voor dat er meer feitelijke informatie komt over de effecten van een fusie tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland in het algemeen en voor de positie van de Noordoostpolder in het bijzonder. Vraag vooral de Minister deze feitelijke informatie aan te leveren.
- Maak de Minister duidelijk dat de voorgenomen fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland niet op draagvlak kan rekenen onder de bevolking en dat de raad daarom vooralsnog geen ander standpunt kan innemen dan dat er een nadere motivatie en onderbouwing van het plan nodig is.
- Maak daarom dan ook op dit moment nog geen keuze bij welk landsdeel we zouden willen horen als de kabinetsplannen doorgang vinden; hiervoor ontbreekt het ons aan feitelijke informatie.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Op een herindeling van een gemeente of provincie is de Wet algemene regels herindeling (Arhi) van toepassing. Het kabinetsbeleid van de afgelopen jaren was dat gemeentelijke herindelingen van onderop dienden plaats te vinden. Gedwongen gemeentelijke herindelingen zijn zeldzaam. Een provinciale herindeling heeft zich nog niet eerder voorgedaan.

Een herindeling c.q. opheffing van provincies kan bij wet worden geregeld. Daar is geen wijziging van de Grondwet voor nodig. De Wet Arhi beschrijft twee procedures voor een provinciale herindeling. Eén op basis van vrijwilligheid en één procedure die wordt voorbereid door de minister van BZK. De Arhi-procedure die door de minister wordt voorbereid verloopt kortweg als volgt:

- De ministers stellen B&W en de colleges van GS in de gelegenheid met hen overleg te voeren over de wens tot wijziging van de provinciale indeling. Het overleg duurt ten hoogste zes maanden.
- Uiterlijk drie maanden na afloop van het overleg stelt de minister het herindelingsontwerp vast en zendt dit met het verslag van het gevoerde overleg aan de gemeenteraden en de betrokken provinciale staten.
- De gemeenten leggen het ontwerp binnen twee weken na ontvangst acht weken ter inzage.
- De gemeenteraden en provinciale staten kunnen tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze kenbaar maken.
- De herindelingsregeling (= wetsontwerp) wordt vervolgens uiterlijk vier maanden (na afloop van de vorige termijn) vastgesteld.

Hiervan uitgaande duurt de Arhi-procedure maximaal 16 maanden. Vervolgens is de behandeling in de RvS, de Tweede en Eerste Kamer. Voor zo'n wetgevingstraject staat in de regel anderhalf jaar. Statenverkiezingen in maart 2015 voor een nieuwgevormde provincie zijn mogelijk, maar het is erg krap. Daarbij speelt ook nog dat een herindeling in beginsel op 1 januari moet ingaan op basis van een regeling die daarvoor is vastgesteld. (In het geval van de herindeling van Rozenburg bij Rotterdam is daarvan overigens afgeweken: die herindeling is ingegaan op 18 maart 2010.) Op een besluit in het kader van de Wet Arhi is geen bezwaar of beroep mogelijk (het gaat om een wetgevingstraject).

Bij gemeentelijke herindelingen worden de verkiezingen vaak in november gehouden, waarna de herindeling op 1 januari ingaat. Vanwege de getrapte verkiezingen door Provinciale Staten van de Eerste Kamer ligt dat bij een provinciale herindeling gecompliceerd. De relevante bepalingen uit de Wet Arhi (http://www.stab.nl/wetten/0389_Wet_algemene_regels_herindeling_Wet_Arhi.htm) en de Grondwet zijn op de volgende pagina's bijgevoegd.

Relevante bepalingen Wet Arhi

Artikel 8

1. Gedeputeerde staten stellen burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten in de gelegenheid met hen overleg te voeren over de wens tot grenscorrectie of tot wijziging van de gemeentelijke indeling. Het overleg duurt ten hoogste zes maanden.
2. Uiterlijk drie maanden na afloop van het overleg stellen gedeputeerde staten een herindelingsontwerp vast en zenden dit tezamen met een verslag van het gevoerde overleg aan de gemeenteraden en aan Onze Minister.
3. Burgemeester en wethouders leggen het herindelingsontwerp binnen twee weken na ontvangst gedurende acht weken ter inzage op de gemeentesecretarie. De terinzagelegging wordt bekendgemaakt. Gedurende de termijn van terinzagelegging kan een ieder zijn zienswijze over het ontwerp kenbaar maken aan gedeputeerde staten.
4. De gemeenteraden kunnen tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp hun zienswijze kenbaar maken aan gedeputeerde staten.
5. De herindelingsregeling of het herindelingsadvies wordt vastgesteld uiterlijk vier maanden na afloop van de termijn, bedoeld in het vierde lid. Een vastgesteld herindelingsadvies wordt aan Onze Minister gezonden. Van de vaststelling van een herindelingsregeling wordt aan Onze Minister mededeling gedaan.

Artikel 10

Gedeputeerde staten treffen op grond van de artikelen 8 en 9 geen voorbereidingen voor een wijziging van de grenzen van een gemeente na het tijdstip waarop Onze Minister heeft medegedeeld dat door hem werkzaamheden ter hand zijn genomen in verband met de voorbereiding van een wijziging van de grenzen van de gemeente.

Hoofdstuk III. Wijziging van de provinciale indeling

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 13

1. Een wijziging van de provinciale indeling geschiedt bij wet.
2. Een wijziging van de provinciale indeling die betreft een wijziging van provinciegrenzen met niet provinciaal ingedeeld gebied kan geschieden bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 14

1. Een herindelingsadvies met betrekking tot een wijziging van de provinciale indeling wordt vastgesteld door de provinciale staten van de betrokken provincies gezamenlijk.
2. Indien de besturen van de betrokken provincies van oordeel verschillen over de wenselijkheid van een wijziging van de provinciale indeling kunnen provinciale staten van één provincie een herindelingsadvies vaststellen.
3. Een herindelingsadvies met betrekking tot een wijziging van de provinciale indeling die één provincie betreft en geschiedt zonder wijziging van grenzen van een andere provincie, wordt vastgesteld door provinciale staten.

Paragraaf 2. Voorbereidingen door provincies

Artikel 15

1. Ten behoeve van de voorbereiding van een herindelingsadvies met betrekking tot een wijziging van de provinciale indeling als bedoeld in artikel 14, eerste lid, stellen provinciale staten van de betrokken provincies een commissie in die is samengesteld uit leden van gedeputeerde staten van de betrokken provincies.
2. De voorbereiding van het herindelingsadvies geschiedt met overeenkomstige toepassing van artikel 8, met dien verstande dat de commissie in de plaats treedt van gedeputeerde staten.

Nota van bevindingen Provinciale herindeling

Artikel 16

De voorbereiding van een herindelingsadvies met betrekking tot een wijziging van de provinciale indeling als bedoeld in artikel 14, tweede lid, geschiedt met overeenkomstige toepassing van artikel 8, met dien verstande dat:

- a. tevens gedeputeerde staten van de andere betrokken provincie of provincies in de gelegenheid worden gesteld tot het voeren van het overleg, bedoeld in artikel 8, eerste lid; en
- b. gedeputeerde staten het herindelingsontwerp tevens aan provinciale staten van de andere betrokken provincie of provincies zenden. Zij kunnen tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp hun zienswijze kenbaar maken aan de gedeputeerde staten die het voorstel hebben gedaan.

Artikel 17

De voorbereiding van een herindelingsadvies met betrekking tot een wijziging van de provinciale indeling als bedoeld in artikel 14, derde lid, geschiedt met overeenkomstige toepassing van artikel 8.

Artikel 18

Indien Onze Minister besluit op basis van een herindelingsadvies een voorstel voor een herindelingsregeling te doen, zendt hij het voorstel aan de ministerraad binnen vier maanden na ontvangst van het herindelingsadvies.

Paragraaf 3. Voorbereidingen door de minister

Artikel 19

1. De voorbereiding van een herindelingsregeling door Onze Minister geschiedt met overeenkomstige toepassing van artikel 8, eerste tot en met vierde lid, met dien verstande dat:
 - a. Onze Minister in de plaats treedt van gedeputeerde staten;
 - b. tevens gedeputeerde staten van de betrokken provincie of provincies in de gelegenheid worden gesteld tot het voeren van het overleg, bedoeld in artikel 8, eerste lid; en
 - c. het herindelingsontwerp tevens aan provinciale staten van de betrokken provincie of provincies wordt gezonden. Deze kunnen tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp hun zienswijze over het ontwerp kenbaar maken aan Onze Minister.
2. Artikel 10 is van overeenkomstige toepassing.

Indien door gedeputeerde staten of een commissie als bedoeld in artikel 15, eerste lid, met betrekking tot een wijziging van de provinciegrenzen voorbereidingen zijn getroffen als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 17 voor een herindelingsadvies of een herindelingsregeling en Onze Minister met toepassing van het eerste lid de voorbereiding van een herindelingsregeling ten aanzien van die provinciegrenzen ter hand neemt, kunnen de door gedeputeerde staten of de commissie getroffen voorbereidingen door Onze Minister worden aangemerkt als door hem getroffen voorbereidingen.

BIJLAGE 2 BRIEF MINISTER D.D. 14 DECEMBER 2012

BIJLAGE 3 BRIEF COLLEGES URK EN NOORDOOSTPOLDER D.D. 20 DECEMBER 2012

BIJLAGE 4 ONDERZOEKSRAPPORT ATLAS VOOR GEMEENTEN

BIJLAGE 5 RESULTATEN INTERNETPEILING

BIJLAGE 6 IMPRESSIE DORPENRONDE